

TAEBLA GÜMNAASIUMI 12. KL AJALOO KOOLIEKSAMI ERISTUSKIRI

I Eksami üldandmed

1. Gümnaasiumi koolieksamiga hinnatakse õppeainete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ning õpitulemuste omandamist eesmärgiga:
 - a) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
 - b) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
 - c) kooli õppetegevuse sisu ja omapära eesmärgistamine.
2. Koolieksami võivad sooritada gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppivad 12. kl õpilased, kes on läbinud kõik õppekavas esitatud kursused.
3. Eksamil nõutud teadmiste ja oskuste tase
 - a) vastavalt kooli õppekavale ja käesolevale eristuskirjale
 - b) koolieksamitöö sisaldab erineva raskusastmega ülesandeid.

II Eksami ülesehitus, vorm ja korraldus

1. Eksam kestab 180 minutit.
2. Eksam on kirjalik.
3. Eksamil on lubatud kasutada: „Ajaloos atlas gümnaasiumile“ Regio 2000.
4. Kogu eksami eest on võimalik maksimaalselt saada 100 punkti.
5. Koolieksami eesmärk on:
 - a) saada tagasisidet ajaloo õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest koolis;
 - b) saada ülevaade riiklikus õppekavas ja kooli ainekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest;
 - c) suunata õppeprotsessi ning toetada õppekava rakendamist.
6. Koolieksami koostamisel lähtutakse järgmistest teemadest:

Üldajalugu

- a) Maailm 20. sajandi algul: üldised arengusuundumused, imperialism.
- b) I maailmasõda: põhjused, osapooled, olulised sündmused, sõjaga kaasnenud muutused sõjanduses, ühiskonnas, mentaliteedis, majanduses.
- c) Rahvusvahelised suhted 1918 – 1928: I maailmasõja lõpetamine, Rahvasteliit, patsifism, Vene ja Saksa küsimus, uus Euroopa poliitiline kaart.
- d) Rahvusvahelised suhted 1930. aastatel: suurriikide taotlused, kriisikolled, konverentsid ja lepingud.
- e) II maailmasõda: põhjused, osapooled, olulised sündmused, totaalse sõja ilmingud.

- f) Rahvusvahelised suhted II maailmasõja järel: külma sõja kujunemine, kriisikolled, pingelõdvendus, külma sõja taasägenemine.
- g) Demokraatlikud riigid 20. sajandil. Suurbritannia ja USA: riigikord, sisepoliitiline elu, majandus.
- h) Totalitaarsed diktatuurid 20. sajandil. NSVL ja Saksamaa: totalitarismi tunnused ja näited, sisepoliitiline elu, majandus.

Eesti ajalugu.

- a) Eesti poliitilise mõtte areng 20. sajandi algul. 1905. aasta revolutsioon.
- b) Eesti 1917-1918: omavalitsusest iseseisvuseni.
- c) Eesti Vabariigi sisepoliitiline areng 1920.-1930. aastatel: riiklik korraldus, poliitilisele elule iseloomulikud jooned, sisepoliitiline kriis, vaikiv ajastu.
- d) Eesti Vabariigi välispoliitiline areng 1920.-1930. aastatel: välispoliitika eesmärgid, võimalused nende eesmärkide saavutamiseks, koostöö ja lepingud.
- e) Eesti II maailmasõjas: baaside leping, Nõukogude ja Saksa okupatsioonid, eestlased sõdivate riikide sõjajõududes, sõjategevus 1941 ja 1944, taasiseseisvumiskatse.
- f) Nõukogude okupatsioon Eestis 1944-1991: poliitiline elu, majandus, kultuur.
- g) Eesti taasiseseisvumine: eeldused, olulised sündmused, erinevad poliitilised suunad.

7. Koolieksami kontrollitavad oskused:

- a) ajas orienteerumise oskus; oskus leida, analüüsida ja mõista seoseid ning mõtestada ajaloolise keskkonna kujunemist;
- b) ajalooalaste mõistete tundmine ja kontekstis kasutamine;
- c) ajalooalaste küsimuste esitamine ning neile vastates erinevate lahenduste pakkumine;
- d) funktsionaalne kirjaoskus, kriitiline mõtlemine, arutlusoskus, järelduste tegemine ja seoste loomine ning oma seisukoha kujundamine ja põhjendamine;
- e) empaatia, oskus asetada end kellegi teise olukorda ajastut arvestades, koostöö- ja konfliktilahendusoskus;
- f) allikaanalüüs ja töö ajalookaardiga, info leidmine erinevatest teabeallikatest, selle kasutamine, kriitiline hindamine ja analüüsimine, allika usaldusväärsuse hindamine.

III Koolieksami hindamine ja tulemuste apelleerimine

1. Eksamitöid hindab direktori poolt kinnitatud eksamikomisjon. Eksamikomisjoni esimees ei tohi olla aineõpetaja.
2. Eksami ülesannete lahenduste hindamisel arvestatakse seda, kas eksaminand:
 - a) teab kursustes käsitletavaid mõisteid, fakte, meetodeid ja protseduure;
 - b) saab mõistetest, faktidest, meetoditest ja protseduuridest aru, oskab neid kasutada;
 - c) saab ülesannetes püstitatud probleemidest aru;
 - d) oskab lahenduskäike selgitada (põhjendada);
 - e) oskab esitatud küsimustele korrektselt vastata.
3. Eksamitöid hinnatakse hindamisjuhendi põhjal üksikülesannete kaupa ja täispunktides.
4. Gümnaasiumi lõpetamiseks on koolieksami tulemus positiivne alates 50 punktist. Kui eksamitulemus on vähem kui 50 punkti, on eksam sooritatud mitterahuldavalt.
5. Kui eksaminand ei ole oma eksamitulemusega nõus, siis on tal õigus esitada kooli direktorile kolme tööpäeva jooksul peale eksamitulemuste teada saamist apellatsioon. Apellatsiooni läbivaatamiseks moodustab direktor erapooletu komisjoni, kes kontrollib 10 tööpäeva jooksul veelkord eksaminandi tööd ja teatab avalduse esitajale kirjalikult oma otsusest. Apellatsioonikomisjonil on õigus jätta eksamitöö tulemus muutmata, seda tõsta või langetada.
6. Eksaminandid, kes said eksamil vähem kui 50 punkti, saavad sooritada järeleksami. Järeleksami aja määrab kooli direktor. Järeleksami koostab sama eksamikomisjon põhieksamiga sarnastel alustel. Järeleksami viib läbi ja hindab põhieksami hinnanud eksamikomisjon.

TAEBLA GÜMNAASIUMI 12. KL BIOLOOGIA KOOLIEKSAMI ERISTUSKIRI

I Eksami üldandmed

1. Gümnaasiumi koolieksamiga hinnatakse õppeainete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ning õpitulemuste omandamist eesmärgiga:
 - a) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
 - b) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
 - c) kooli õppetegevuse sisu ja omapära eesmärgistamine.
2. Koolieksami võivad sooritada gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppivad 12. kl õpilased, kes on läbinud kõik õppekavas esitatud kursused.
3. Eksamil nõutud teadmiste ja oskuste tase
 - a. vastavalt kooli õppekavale ja käesolevale eristuskirjale
 - b. koolieksamitöö sisaldab erineva raskusastmega ülesandeid.

II Eksami ülesehitus, vorm ja korraldus

1. Eksam kestab 120 minutit.
2. Eksam on kirjalik.
3. Kogu eksami eest on võimalik maksimaalselt saada 100 punkti.
4. Koolieksami eesmärk on:
 - a. saada tagasisidet bioloogia õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest koolis;
 - b. saada ülevaade riiklikus õppekavas ja kooli ainekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest;
 - c. suunata õppeprotsessi ning toetada õppekava rakendamist.
5. Bioloogia koolieksami koostamisel lähtutakse järgmistest teemadest:
 - a) Bioloogia uurimisvaldkond:
 - elusolendite tunnused, elusa ja eluta looduse võrdlus;
 - eluslooduse organiseerituse tasemed, nendega seotud bioloogia haruteadused. Molekulaarset, rakulist, organismilist, populatsioonilist ja ökosüsteemilist taset iseloomustavad elu tunnused;
 - loodusteadusliku uuringu etapid.
 - b) Organismide koostis:
 - orgaanilised ühendid, biomolekulid, anorgaanilised ühendid, makroelemendid, mikroelemendid. Elus- ja eluta looduse keemilise koostise võrdlus;
 - vee omadused, nende seos organismide elutalitlusega;
 - süsivesikute ehitus ja ülesanded;
 - lipiidide ehitus ja ülesanded;
 - valkude ehitus ja ülesanded;
 - nukleiinhapete ehitus ja ülesanded.

- c) Molekulaarbioloogilised põhiprotsessid:
- DNA süntees;
 - RNA süntees;
 - valkude süntees.
- d) Rakk:
- rakuteooria põhiseisukohad. Organismide jaotus (rakkude hulga, rakkude üldise ülesehituse alusel);
 - kudede ehituse seos nende ülesannetega. Päristuumase raku ehitus;
 - rakumembraani peamised ülesanded, rakumembraani ülesehitus, ainete passiivne ja aktiivne transport;
 - rakuorganellide ülesanded ja ehitus (ribosoom, mitokonder, tsütoplasma võrgustik, Golgi kompleks, lüsoosoom, tsütoskelett);
 - tsütoplasma iseloomustus ja ülesanded;
 - rakuorganellide omavaheline koostöö;
 - rakutuuma ja kromosoomide ülesanded ja ehitus.
- e) Rakkude mitmekesisus:
- taimerakule iseloomulike osade (rakukest, vakuool, plastiid) ülesanded ja ehitus;
 - seeneraku ehituse ja talituse iseärasused;
 - bakteriraku ehituse ja talituse iseärasused;
 - looma-, taime-, seene- ja bakteriraku võrdlus;
 - seente mõju loodusele ja inimesele, seente poolt põhjustatud haigused;
 - bakterite mõju loodusele ja inimesele, bakterite poolt põhjustatud haigused.
- f) Organismide areng:
- * rakutsükli etapid ning kromosoomide muutused erinevates etappides;
 - * mitoos;
 - * meioos;
 - * inimese sugurakkude areng, menstruaaltsükkel;
 - * suguline ja mittesuguline paljunemine;
 - * inimese viljastumine;
 - * loote areng;
 - * sugulisel teel levivad nakkused, suguhaiguste ja soovimatu raseduse vältimine.
- g) Viirused ja bakterid:
- Viiruste ehitus ja paljunemine. Viiruste sarnasused elusale ja eluta loodusele;
 - bakterite paljunemine;
 - näited viirus- ja bakterhaigustest. Nendesse nakatumise vältimine;
 - viiruste ja bakterite kasutamine biotehnoloogias.
- h) Ökoloogia:
- abiootilised tegurid, nende mõju organismidele;
 - biootilised tegurid, nende mõju organismidele (organismidevahelised suhted);
 - populatsioon, biotsünoos, ökotoop, ökosüsteem;
 - ökoloogiline tasakaal, biomassi püramiid, energiavoog ökosüsteemis.

- i) Evolutsioon:
 - evolutsiooniteooria kujunemine. Darwini evolutsiooniteooria põhiseisukohad;
 - evolutsiooni tõendid;
 - elu tekke tingimused. Füüsikaline ja keemiline evolutsioon;
 - bioloogiline evolutsioon;
 - loodusliku valiku vormid, nende toimumise tingimused ja tulemused;
 - kohastumuste eri vormide kujunemine;
 - liigi tekkemehhanismid.
- 6. Bioloogia koolieksamil kontrollitavad oskused:
 - a. õpilane oskab kasutada bioloogias kasutatavaid olulisemaid mõisteid;
 - b. õpilane oskab selgitada ja analüüsida jooniste, tabelite ja graafikute kujul esitatud bioloogiaalast infot;
 - c. õpilane oskab rakendada bioloogiaprobleemide lahendamisel teaduslikku meetodit;
 - d. õpilane oskab selgitada ehituse ja talitluse vahelisi seoseid raku ja organismi tasandil;
 - e. õpilane oskab selgitada ja analüüsida erinevates ökosüsteemides esinevaid seaduspärasusi.

III Koolieksami hindamine ja tulemuste apelleerimine

- 7. Eksamitöid hindab direktori poolt kinnitatud eksamikomisjon. Eksamikomisjoni esimees ei tohi olla aineõpetaja.
- 8. Eksami ülesannete lahenduste hindamisel arvestatakse seda, kas eksaminand:
 - a) teab kursustes käsitletavaid mõisteid, fakte, meetodeid ja protseduure;
 - b) saab mõistetest, faktidest, meetoditest ja protseduuridest aru, oskab neid kasutada;
 - c) saab ülesannetes püstitatud probleemidest aru;
 - d) oskab lahenduskäike selgitada (põhjendada);
 - e) oskab esitatud küsimustele korrektselt vastata.
- 9. Eksamitöid hinnatakse hindamisjuhendi põhjal üksikülesannete kaupa ja täispunktides.
- 10. Gümnaasiumi lõpetamiseks on koolieksami tulemus positiivne alates 50 punktist. Kui eksamitulemus on vähem kui 50 punkti, on eksam sooritatud mitterahuldavalt.
- 11. Kui eksaminand ei ole oma eksamitulemusega nõus, siis on tal õigus esitada kooli direktorile kolme tööpäeva jooksul peale eksamitulemuste teada saamist apellatsioon. Apellatsiooni läbivaatamiseks moodustab direktor erapooletu komisjoni, kes kontrollib 10 tööpäeva jooksul veelkord eksaminandi tööd ja teatab avalduse esitajale kirjalikult oma otsusest. Apellatsioonikomisjonil on õigus jätta eksamitöö tulemus muutmata, seda tõsta või langetada.
- 12. Eksaminandid, kes said eksamil vähem kui 50 punkti, saavad sooritada järeleksami. Järeleksami aja määrab kooli direktor. Järeleksami koostab sama eksamikomisjon põhieksamiga sarnastel alustel. Järeleksami viib läbi ja hindab põhieksami hinnanud eksamikomisjon.

TAEBLA GÜMNAASIUMI 12. KL MAJANDUSE KOOLIEKSAMI ERISTUSKIRI

I Eksami üldandmed

1. Gümnaasiumi koolieksamiga hinnatakse õppeainete õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamist ning õpitulemuste omandamist eesmärgiga:
 - a) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
 - b) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
 - c) kooli õppetegevuse sisu ja omapära eesmärgistamine.
2. Koolieksami võivad sooritada gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppivad 12. kl õpilased, kes on läbinud kõik õppekavas esitatud kursused.
3. Eksamil nõutud teadmiste ja oskuste tase
 - a) vastavalt kooli õppekavale ja käesolevale eristuskirjale
 - b) koolieksamitöö sisaldab erineva raskusastmega ülesandeid.

II Eksami ülesehitus, vorm ja korraldus

1. Eksam on suuline.
2. Suulist vastust hinnatakse vastavalt kehtivale hindamisjuhendile.
3. Majandusõpetuse koolieksam koosneb 12-st teemast, mis on jagatud 35-ks punktiks.
4. Eksaminand vastab eksamil 35-st punktist kaks.
5. Kahe punkti ettevalmistamiseks on aega 15 – 20 minutit.
6. Kui kõik eksaminandid on vastanud, hindab eksamikomisjon vastused ja teeb hinded teatavaks ka eksaminandidele.
7. Majandusõpetuse koolieksami eesmärk on:
 - a. saada tagasisidet majandusõpetuse õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest koolis;
 - b. saada ülevaade riiklikus õppekavas ja kooli ainekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest;
 - c. suunata õppeprotsessi ning toetada õppekava rakendamist.
8. Majandusõpetuse koolieksami koostamisel lähtutakse järgmistest teemadest:
 - a. Mis on majandusteadus?
 - b. Vaba ettevõtlus ehk turumajandus.
 - c. Nõudlus ja pakkumine
 - d. Tarbimine ja säästmine
 - e. Ettevõtlus
 - f. Ettevõtte rahastamine
 - g. Tootmine ja tootlikkus
 - h. Tööjõud.

- i. Konkurents
 - j. Valitsus ja riigieelarve.
 - k. Raha ja finantsasutused.
 - l. Majanduse stabiliseerimine.
 - m. Eesti majanduselu kajastamine perioodikas (detsember 2013 – aprill 2014).
9. Majandusõpetuses kontrollitavad oskused:
- a. õpilane mõistab, kuidas nappus sunnib inimesi valima ressursside vahel ja kaaluma alternatiivkulusid;
 - b. analüüsib, kuidas erinevad majandussüsteemid lahendavad põhilisi majandusprobleeme;
 - c. teab, millised on turumajanduse tugisambad;
 - d. oskab analüüsida majandusringluse mudelit;
 - e. teab, millist rolli mängib kasum ja raha turumajanduses;
 - f. mõistab, kuidas kujunevad välja palgad;
 - g. oskab teha brutopalgast netopalga ja arvutada tööandja kulutusi palga maksmisel;
 - h. teab, millised ülesanded on valitsusel majanduses;
 - i. oskab arutleda riigieelarve moodustamise, maksupoliitika ja tulude ümberjaotamise üle;
 - j. mõistab, kuidas toimib pangandus;
 - k. teab, milline roll on Eesti Pangal meie majanduses;
 - l. oskab rakendada fiskaal- ja monetaarpoliitikat.

III Koolieksami hindamine ja tulemuste apelleerimine

1. Eksamitöid hindab direktori poolt kinnitatud eksamikomisjon. Eksamikomisjoni esimees ei tohi olla aineõpetaja.
2. Eksami ülesannete lahenduste hindamisel arvestatakse seda, kas eksaminand:
 - a. teab kursustes käsitletavaid mõisteid, fakte, meetodeid ja protseduure;
 - b. saab mõistetest, faktidest, meetoditest ja protseduuridest aru, oskab neid kasutada;
 - c. saab ülesannetes püstitatud probleemidest aru;
 - d. oskab lahenduskäike selgitada (põhjendada);
 - e. oskab esitatud küsimustele korrektselt vastata.
3. Gümnaasiumi lõpetamiseks on koolieksami tulemus positiivne alates 50 %. Kui eksamitulemus on vähem kui 50 %, on eksam sooritatud mitterahuldavalt.
4. Kui eksaminand ei ole oma eksamitulemusega nõus, siis on tal õigus esitada kooli direktorile kolme tööpäeva jooksul peale eksamitulemuste teada saamist apellatsioon. Apellatsiooni läbivaatamiseks moodustab direktor erapooletu komisjoni, kes kontrollib 10 tööpäeva jooksul veelkord eksaminandi tööd ja teatab avalduse esitajale kirjalikult oma otsusest. Apellatsioonikomisjonil on õigus jätta eksamitöö tulemus muutmata, seda tõsta või langetada.

5. Eksaminandid, kes said eksamil vähem kui 50 %, saavad sooritada järeksami. Järeksami aja määrab kooli direktor. Järeksami koostab samaksamikomisjon põhieksamiga sarnastel alustel. Järeksami viib läbi ja hindab põhieksami hinnanudksamikomisjon.